

Sygn. akt I ACa 253/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Zofia Kawińska-Szwed
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska SA Joanna Skwara-Kałwa (spr.)
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa E. M., M. M. (1), A. M., M. M. (2) i S. M.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o naprawienie szkody

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 20 listopada 2012 r., sygn. akt II C 426/12

1) oddała obie apelacje;

2) zasądza od powodów na rzecz pozwanej 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 253/13

UZASADNIENIE

Powodowie: E. M., M. M. (1), A. M., M. M. (2) i S. M. domagali się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. kwoty 2 550 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu żądania podali, że są współwłaścicielami nieruchomości gruntowych oraz budynku mieszkalnego położonych w K. przy ul. (...) stanowiących funkcjonalnie zorganizowaną całość gospodarczą. Twierdzili, że na skutek ruchu zakładu górniczego pozwanej teren w rejonie nieruchomości uległ obniżeniu, co skutkuje permanentnym podtapianiem nieruchomości, jak i budynku wodami opadowymi i ściekami, a ostatnie takie zdarzenie miało miejsce w nocy z dnia 1 na 2 czerwca 2010r. a poprzednie w okresie 15-21 maja 2010r. i wówczas budynek został zalany do wysokości 40

cm ponad poziom posadzek parteru. Zdaniem powodów coroczne podtopienie nieruchomości tak gruntowej, jak i budynkowej spowodowały, że niemożliwa i niecelowa jest naprawa szkody przez przywrócenie stanu poprzedniego, a więc naprawa winna nastąpić przez zapłatę odszkodowania. Dochodzona kwota stanowiła zdaniem powodów równowartość rynkowej wartości nieruchomości oraz ruchomości w postaci zniszczonego księgozbioru. Powodowie wnieśli o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa i szkód górniczych na okoliczność rozmiaru szkody w budynku, możliwości naprawy szkody przez przywrócenie stanu poprzedniego, a na wypadek gdyby okazało się, że tego rodzaju naprawa jest niemożliwa lub jej koszt rażąco przekracza wielkość poniesionej szkody biegły winien wyliczyć wartość odtworzeniową nieruchomości z zastosowaniem metody kosztorysowej według aktualnie obowiązujących cen i pomniejszyć o stopień naturalnego zużycia.

W toku procesu powodowie zmodyfikowali żądanie w ten sposób, że domagali się restytucji naturalnej, tak budynku jak i nieruchomości gruntowej, a na wypadek nieuwzględnienia tego żądania wnieśli o zasądzenie odszkodowania w wysokości rynkowej wartości lokali mieszkalnych oraz nieruchomości gruntowej stosownie do udziałów współwłaścicieli a także podtrzymali żądanie zwrotu nakładów poniesionych na usunięcie szkody w nieruchomości gruntowej.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów kosztów procesu. Pozwana nie kwestionowała faktu, że nieruchomość powodów znalazła się z zasięgu wpływu eksploatacji górniczej i przyznała, że pochylenie budynku jest szkodą górniczą. Wskazała, że proponowała naprawę szkody przez wyprostowanie budynku, powodowie nie wyrazili na to zgody. Pozwana przyznała, że zalanie nieruchomości powodów w lipcu 2009 r. było następstwem ruchu zakładu górniczego, zakwestionowała aby zalania z maja i czerwca 2010 r. były następstwem jej ruchu zakładu górniczego. Zdaniem pozwanej były to powodzie wywołane długotrwałymi opadami atmosferycznymi, o czym zdaniem pozwanej, świadczyć miało przyznanie pomocy powodziom przez instytucje państwowe właścicielom sąsiednich nieruchomości. Podniosła również że, przystąpiła do realizacji przepompowni wód deszczowych w rejonie nieruchomości powodów i jej wybudowanie trwale zabezpieczyć powinno nieruchomość przed zalaniem spowodowanym wodami opadowymi. Ostatecznie pozwana nie zakwestionowała swej odpowiedzialności za szkodę w budynku i księgozbiornie. Co do odszkodowania za nieruchomość gruntową wobec uruchomienia przepompowni pozwana uznała żądanie za bezzasadne, zakwestionowała również wysokość dochodzonej kwoty stanowiącej zwrot nakładów na usunięcie szkody w nieruchomości gruntowej.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił roszczenie o nakazanie pozwanej przywrócenia do stanu poprzedniego budynku mieszkalnego posadowionego na nieruchomości przy ul. (...) w K., jak i nieruchomości gruntowej (pkt 1), zasądził od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. na rzecz powodów:

a) pozostającej w ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej E. M. i M. M. (1) kwotę 246 099,70 złotych z ustawowymi odsetkami :

- od kwoty 159 562,79 złotych od dnia 1 stycznia 2012 roku;

- od kwoty 83 996,91 złotych od dnia 1 kwietnia 2012 roku;

- od kwoty 2 540 złotych od dnia 20 listopada 2012 roku;

b) pozostających w ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej A. M. i M. M. (2) kwotę 83 996,91 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2012 roku;

c) A. M. kwotę 85 753,82 złote z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 84 483,82 złote od dnia 1 stycznia 2012 roku,

- od kwoty 1270 złotych od dnia 20 listopada 2012 roku;

d) S. M. kwotę 85 753,82 złote z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 84 483,82 złote od dnia 1 stycznia 2012 roku;
- od kwoty 1270 złotych od dnia 20 listopada 2012 roku (pkt 2),

oddalił roszczenie o zasądzenie odszkodowania w pozostałym zakresie (pkt 3),

zasądził od powodów na rzecz pozwanej kwotę 5780 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt 4) i nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 25 081 złotych tytułem opłaty, od uiszczenia której strona powodowa była ustawowo zwolniona oraz kwotę 1238,12 złotych tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na koszty wynagrodzenia biegłych.

Wyrok ten Sąd Okręgowy oparł na następujących istotnych ustaleniach:

W budynku mieszkalnym wniesionym na nieruchomości przy ulicy (...) w K. wyodrębniono dwa lokale mieszkalne stanowiące odrębną własność: lokal nr (...), który należy do ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej E. M. i M. M. (1) oraz lokal nr (...), którego współwłaścicielami są A. M. i S. M. po 1/2. Części wspólne budynku stanowią po 1/2 współwłasność właścicieli wyodrębnionych lokali mieszkalnych. Grunty niezabudowane stanowią współwłasność po 1/2 pozostających w ustawowej wspólności majątkowej E. i M. małżonków M. oraz M. i A. małżonków M.. Pozwana nie kwestionowała faktu, że nieruchomość powodów poddana była wpływom eksploatacji górniczej, które wywołały w niej szkodę.

Analiza dokumentacji udostępnionej przez pozwaną w tym orzeczeń komisji do spraw szkód górniczych, które do dnia 1 września 1994 r. orzekały w sprawach o naprawienie szkody górniczej wskazuje, że co najmniej od początku lat 70 ubiegłego wieku skutkiem prowadzonej eksploatacji górniczej było obniżenie się terenu i okresowe jego zalewanie wodami opadowymi.

Powodowie korzystając z bezzwrotnego zasiłku powodziowego usnęli we własnym zakresie skutki zalania budynku w maju i czerwcu 2010r. Szkada wywołana ruchem zakładu górniczego w budynku mieszkalnym obejmuje pochylenie bryły budynku, pęknięcie posadzki lastrykowej w klatce schodowej, ślady zawilgocenia na murach piwnicznych, miejscowe zmurszenie i odpadanie tynku. Pochylenie bryły budynku zawiera się w przedziale od 17 mm/m do 21 mm/m. W celu usunięcia tej szkody konieczne byłoby wyprostowanie bryły budynku wraz z wykonaniem robót towarzyszących i przygotowawczych oraz dodatkowych. Przybliżony koszt rektyfikacji i prac dodatkowych w poziomie cen z września 2011 r. równy byłby kwocie 334 600 zł netto. W porównywalnym poziomie cen wartość budynku jako suma wartość odrębnych lokali i części wspólnych równa jest kwocie 299 678,36 zł. Koszt restytucji naturalnej ustalony wyżej jedynie co do rektyfikacji należy powiększyć o dalszą kwotę około 30 000 zł na koszty usunięcia dalszej szkody wywołanej ruchem zakładu górniczego.

W poziomie cen z IV kwartału 2011 r. lokale mieszkalne przedstawiają wartość z uwzględnieniem wartości elementów wspólnych:

- lokal nr (...) – 147 743,33 zł netto, a po uwzględnieniu 8% podatku od towarów i usług (VAT) 159 562,79 zł
- lokal nr (...) – 156 451,52 zł netto, a po uwzględnieniu 8% VAT 168 967,64zł.

Łącznie więc wartość budynku równa jest kwocie 303 284,99 zł w poziomie cen z IV kwartału 2011 r., gdy koszt robót naprawczych w poziomie cen z II kwartału wynosi w przybliżeniu 365 000 zł. Porównanie wartości budynku w cenach z II kwartału 2011 r. (299 678,36 zł) z wartością w cenach z IV kwartału 2011r. (303 284,99 zł) wskazuje na wzrost cen o 1,2%. Gdy uwzględnić ten wskaźnik wzrostu do kosztów remontu to koszt ten wyniósłby kwotę ponad 369 000 zł.

Co do stanu nieruchomości gruntowej to w chwili obecnej nie występuje w niej szkoda wywołana ruchem zakładu górniczego bowiem powodowie na bieżąco usuwali wywołane eksploatacją górniczą uszkodzenia, usuwali zniszczone rośliny tak, że nie jest możliwe ustalenie rozmiaru szkody w nieruchomości gruntowej Posiłkując się aktualnym stanem zagospodarowania działki powodów i konfrontując ze stanem działki J. S. w sprawie XX CG-G 22/10 w

przypadku, której poszkodowany nie wykonał jakichkolwiek prac usuwających szkodę w nieruchomości gruntowej, która tak jak powodów była zalewana wodami opadowymi, jak i ściekami to wielkość koniecznych nakładów na usunięcie szkody górniczej mając na uwadze że prace ziemne należało wykonać na powierzchni 2846m² w tym wymienić grunt o grubości 20 cm, odtworzyć trawniki, usunąć zniszczone drzewa i krzewy i posadzić nowe rośliny byłaby łącznie równa kwocie 167.993,82 zł.

W dniu 31 grudnia 2011 roku pozwana zakończyła budowę przepompowni w ulicy (...) w K. w celu zapobiegania wystąpienia szkody w postaci zalewania nieruchomości, w tym należącej do powodów, położonych w wytworzonej na skutek eksploatacji niecce. W przepompowni zamontowano pompy o wydajności pozwalającej odpompowanie wód w ilości porównywalnej z największymi zanotowanymi opadami w tym rejonie co spowodowało, że w rejonie nieruchomości powodów nie zgłaszano zalewań, a to potwierdzali powodowie w trakcie wizji w maju 2012 roku.

Co do zniszczonych książek, księgozbiór liczył łącznie 1016 sztuk to uwzględniając równowartość zniszczonych pozycji - beletrystyka, książki popularnonaukowe, po analizie sytuacji na rynku antykwarycznym w województwie (...) zniszczone uznać należy, że książki łącznie przedstawiały wartość równą kwocie 5 080zł.

Ustalając stan faktyczny Sąd Okręgowy podzielił opinie biegłych z zakresu: budownictwa i szkód górniczych mgr inż. H. Z. (1) oraz z zakresu szkód górniczych - dr inż. T. N., jako obiektywne oraz w sposób wyczerpujący i przekonywująco umotywowane a także wzajemnie się uzupełniające. Podzielił również Sąd Okręgowy jako obiektywną oraz w sposób wyczerpujący i przekonywująco umotywowaną opinię biegłego z zakresu wyceny ruchomości mgr inż. E. Ś..

Mając na uwadze te ustalenia wskazał Sąd Okręgowy, że pozwana nie kwestionowała, iż ponosi odpowiedzialność za szkodę wywołaną ruchem zakładu górniczego na podstawie przepisów art. 91 ust. 1 prawa geologiczne i górnicze ustawy z 4 lutego 1994 (j.t Dz. U z 2005 nr 228 poz. 1947 ze zm.). Kwestionowała natomiast rozmiar szkody i sposób naprawy. Ponieważ koszt restytucji naturalnej rażąco przekracza wielkość poniesionej szkody nie znajduje uzasadnienia prawnego żądanie powodów nakazania pozwanej restytucji naturalnej i dlatego też Sąd powództwo w tej części oddalił. Usprawiedliwionym było natomiast żądanie zapłaty odszkodowania za budynek a dokładnie rzecz ujmując za lokale mieszkalne stanowiące przedmiot odrębnej własności i dlatego też Sąd na podstawie art. 95 ust. 1 prawa geologicznego i górniczego zasądził od pozwanej na rzecz powodów E. M. i M. M. (1) kwotę 159 562,79 zł stanowiącą równowartość doznanej szkody w postaci szkody w lokalu nr (...), a kwoty po 84. 483,82 zł na rzecz A. M. i S. M. jako

współwłaścicieli po 1/2 lokalu nr (...). Skoro wysokość odszkodowania ustalona została w poziomie cen z IV kwartału 2011 r. za usprawiedliwione Sąd Okręgowy uznał żądanie zasądzenia na podstawie art. 481 kc odsetek ustawowych od dnia 1 stycznia 2012 r.; żądanie zasądzenia odsetek za okres wcześniejszych podlegało oddaleniu jako bezzasadne. Uwzględniając stan własności lokali mieszkalnych Sąd odpowiednio rozdzielił i zasądził odszkodowanie za zniszczony księgozbiór zasądzając połowę jego wartości na rzecz właścicieli lokalu nr (...), a po 1/4 wartości na rzecz współwłaścicieli lokalu nr (...). Jako, że wartość księgozbiórów ustalona została w aktualnym poziomie cen, usprawiedliwionym było żądanie powodów zasądzenia odsetek ustawowych od dnia wyrokowania. Rozważając żądanie w odniesieniu do nieruchomości gruntowej Sąd Okręgowy stosownie do poczynionych ustaleń uznał, że w chwili obecnej szkoda w niej nie występuje, bowiem powodowie usunęli szkodę i dlatego też żądanie przywrócenia stanu poprzedniego podlega oddaleniu jako bezzasadne.

Z tych też przyczyn Sąd oddalił żądanie zapłaty odszkodowania za nieruchomość gruntową.

Za usprawiedliwione uznał natomiast Sąd Okręgowy żądanie zwrotu nakładów poniesionych przez powodów na usunięcie szkody w nieruchomości gruntowej w kwocie 167 993,82 zł na podstawie art. 95 ust. 2 prawa geologicznego i górniczego, zasądzając na rzecz współwłaścicieli nieruchomości gruntowych E. i M. M. (1) oraz A. i M. M. (2) kwoty po 83 996,91 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2012 r. Uznając za usprawiedliwione żądanie odsetek ustawowych od tej daty bowiem odszkodowanie ustalone zostało w poziomie cen z I kwartału 2012 r.

W apelacji od tego wyroku powodowie zaskarżyli go w części oddalającej powództwo o odszkodowanie tj. w punkcie 3 i 4 zarzucając mu

- naruszenie prawa procesowego, a to art. 233 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na ustaleniu, że wybudowana przepompownia w rejonie nieruchomości powoda zabezpieczy ją przed zalewaniem podczas gdy okoliczność ta nie została w żaden sposób empirycznie zweryfikowana i opiera się jedynie na oświadczeniach pozwanej;

- naruszenie prawa procesowego, a to art. 227 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na oddaleniu wniosków o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości według wartości rynkowej, a nie odtworzeniowej w zakresie nieruchomości budynkowej oraz gruntowej, a także opinii biegłego z zakresu szkód górniczych i hydrologii na okoliczność dalszych szkód zalaniowych nieruchomości, w tym nieruchomości gruntowej i nieskuteczności zainstalowanych urządzeń odwadniających w sytuacji gdy okoliczności powyższe wymagające stwierdzenia miały istotne znaczenie w sprawie;

- naruszenie prawa procesowego, a to art. 233 k.p.c. poprzez wadliwe ustalenie, że nie jest powodom należne odszkodowanie za nieruchomość gruntową wobec braku szkody w tym zakresie

- sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym polegającą na uznaniu, że szkoda powodów w zakresie nieruchomości lokalowych nie stanowi równowartości rynkowej tych nieruchomości, a ich wartość odtworzeniową oraz, że powodom nie przysługuje roszczenie w zakresie odszkodowania za szkody w nieruchomości gruntowej wobec usunięcia tej szkody i braku dalszej szkody w tym zakresie, pomimo iż odszkodowanie winno stanowić naprawienie pełnej szkody w zakresie nieruchomości lokalowych i gruntowej ustalone na podstawie ich rynkowej wartości,

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 95 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z 4 lutego 1994 r. i art. 361 i 363 k.c. - poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że Sąd nie jest zobowiązany do ustalenia odszkodowania polegającego na naprawieniu szkody w pełnej wysokości ustalonej według rynkowych zasad

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 46 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że naprawienie szkody w budynku i na gruncie może odbywać się niezależnie od siebie w sytuacji gdy budynek wraz z gruntem stanowi jedną nieruchomość i odszkodowanie winno odpowiadać wartości rynkowej nieruchomości traktowanej jako całość tj. grunt wraz z posadowionym budynkiem, w którym znajdują się lokale,

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 481 k.c. przez jego błędną wykładnię i uznanie, że pozwany nie opóźnia się ze spełnieniem swego świadczenia od dnia wniesienia powództwa skoro dług pozwanej ma charakter oddawczy i pozwany otrzymał przedprocesowe wezwanie do zapłaty, które pozostało bez reakcji- naruszenie prawa procesowego, a to art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i bezpodstawne obciążenie powodów częścią kosztów postępowania, pomimo iż powodowie wygrali proces co do zasady i w znacznym zakresie również co do wysokości, a strona pozwana domagała się oddalenia powództwa do końca postępowania.

W oparciu o powyższe zarzuty powodowie wnieśli o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w punkcie 3 i 4 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie wnieśli o zmianę wyroku i zasądzenie od pozwanej na rzecz każdego z powodów dalszej kwoty odszkodowania po 150 000 zł wraz z odsetkami od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty.

Pozwana we wniesionej apelacji zaskarżyła wyrok w części zasądzającej zwrot kosztów nakładów poniesionych przez powodów w nieruchomości gruntowej w łącznej kwocie 167 993,82 zł i zarzuciła

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 94 ust. 1 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze poprzez zaniechanie nałożenia na pozwanego obowiązku restytucji naturalnej naprawy szkody w gruncie powodów lecz uznanie, że szkodę naprawili powodowie i należy im się z tego tytułu zwrot nakładów w trybie art. 95 ust. 2 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze,

- dokonanie błędnych ustaleń faktycznych poprzez dokonanie ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zebranego materiału dowodowego a w szczególności uznanie mimo braku podstaw dowodowych, że powodowie ponieśli nakłady na usunięcie szkody w nieruchomości gruntowej, podczas gdy szkoda w nieruchomości gruntowej nie została przez powodów usunięta,
- nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności nie wyjaśnienie czy nastąpiło skażenie terenu, skutkujące koniecznością usunięcia warstwy ziemi o grubości 20 cm oraz czy skażenie to spowodowane było ruchem zakładu górniczego.

Wskazując na powyższe podstawy pozwana wnosila o zmianę pkt. 2 lit. a)-b) wyroku, w ten sposób by otrzymał brzmienie:

1. w pkt. 2 a) zasądzić od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w K. na rzecz powodów :

a) pozostającej u ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej E. M. i M. M. (1) kwotę 159.562,79 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2012r.

2. oddalić powództwo także w części wskazanej w treści pkt 2 lit. b) wyroku.

Wniosła też pozwana o zasądzenie od powodów na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego przed sądami obu instancji ewentualnie o uchylenie wyroku a zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego, jako części kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje nie zasługują na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom obu apelacji przyjąć należy, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy są prawidłowe i wyczerpujące. Zasługują one zatem na podzielenie a Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. W szczególności prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy, że wskutek ruchu zakładu górniczego strony pozwanej uległ uszkodzeniu budynek mieszkalny powodów, przy czym szkoda w budynku polega na jego pochyleniu i powstaniu innych jeszcze uszkodzeń. Prawidłowo też ustalił Sąd Okręgowy, że rezultatem eksploatacji górniczej prowadzonej przez pozwaną było zalewanie nieruchomości gruntowej powodów wodami opadowymi i ściekami, przy czym tą szkodę usunęli sami powodowie.

Odnosząc się do apelacji powodów wskazać należy, że nietrafnie kwestionują w niej skarżący ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy w zakresie rozmiarów szkody i należnego im w związku z tym odszkodowania. Sąd Okręgowy czyniąc ustalenia faktyczne w tym przedmiocie oparł się na opinii biegłej H. Z. (1) oraz opinii biegłego T. N., uznając je za w pełni miarodajne. Ocena ta jest w pełni słuszna, zważywszy na fakt, że opinie te się wzajemnie się uzupełniają a biegła H. Z. (1) sporządziła na piśmie opinię zasadniczą, opinie uzupełniające i wyjaśniała ustnie złożone pisemnie opinie odpierając zarzuty powodów. Bezpośrednio po sporządzeniu opinii w przedmiocie wartości budynku powodowie podnosili, iż nie zgadzają się z metodą wyceny, jednak wniosek o dopuszczenie dowodu z innego biegłego złożyli dopiero po sporządzeniu opinii uzupełniających na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku motywując go tym, że wycena z września 2011 r. utraciła wartość (protokół rozprawy z dnia 15 listopada 2012 r. – k. 375). Tymczasem opinia uzupełniająca w przedmiocie wartości lokali powodów i całego budynku sporządzona została w marcu 2012 r. a biegła, aktualizując wydaną wcześniej opinię, określiła w niej wartość odtworzeniową: lokalu na parterze na kwotę 147 743,33 zł netto, lokalu na I piętrze na kwotę 156 451,52 zł netto a wartość budynku mieszkalnego w K. przy ulicy (...) na kwotę 303 284,99 zł netto (opinia – k. 273 str.11). Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 maja 2009 r., II CSK 642/08). Dlatego też słusznie oddalono wniosek powodów o dopuszczenie dowodu z innego biegłego, jako niepoparty w istocie żadnymi argumentami. W takim zaś wypadku ustalenia faktyczne w zakresie rozmiaru szkody powodów w budynku mieszkalnym i wysokości należnego im odszkodowania prawidłowo

zostały poczynione w oparciu o wydaną opinię biegłej H. Z. (1), co za tym idzie nietrafnie zarzucili skarżący naruszenie art. 233 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c.

Opinia biegłej H. Z. (1) stała się też postawą ustalenia, iż aktualnie nie występuje szkoda w gruncie stanowiącym współwłasność powodów, a to z tego względu, że została ona usunięta przez samych pozwanych, przy czym wybudowanie przez stronę pozwaną przepompowni zapobiegnie dalszym zalaniom w przyszłości. Podkreślić należy, że opinia biegłego dotycząca szkód w gruncie nie była przez powodów kwestionowana (protokół rozprawy z dnia 24 maja 2012 r. – k. 301, w którym zawarto adnotację, że pełnomocnik powodów nie zgłasza zastrzeżeń do tej opinii.). Z opinii tej wynika natomiast, że aktualnie nie występują szkody o charakterze górniczym w gruncie i wynika także, że przyjęte założenia projektowania przepompowni i dobrane parametry urządzeń przygotowane są dla zabezpieczenia terenu nieruchomości strony powodowej przez zalewaniami wodami opadowymi a nadto do dnia oględzin to jest 14 maja 2012 r. powodowie nie wskazywali na ponowne zalewanie działki (opinia – k. 294). Jak słusznie wskazuje Sąd Okręgowy nie może zmienić tej oceny twierdzenie powodów, iż dnia 5 listopada 2012 r. nieruchomość była czasowo zalana – zawodniona, bowiem nie stanowią dowodu złożone zdjęcia bez daty ich wykonania w sytuacji zaprzeczenia powyższemu przez pozwaną i oświadczeniu pozwanej do protokołu rozprawy w dniu 15 listopada 2012 r., iż mimo upływu ponad tydzień od wskazywanej przez powodów daty zdarzenia powodowie nie zgłosili powyższego u pozwanej.

Skoro Sąd Okręgowy zasądził odszkodowanie na rzecz powodów odpowiadające rozmiarowi powstałej szkody, za bezzasadny uznać należy zarzut naruszenia art. 95 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 r., jak również zarzut naruszenia art. 361 k.c. i art. 363 k.c. W istocie bowiem powodowie nie wykazali by ponieśli szkodę większą od tej objętej ustaleniami Sądu Okręgowego.

W okolicznościach tej sprawy, w sytuacji gdy wysokość odszkodowania za budynek ustalono według cen z IV kwartału 2011 r. a wysokość nakładów na usunięcie szkody według cen z I kwartału 2012 r., zachodzą podstawy do odstąpienia od zasady wyrażonej w art. 455 k.c. i za usprawiedliwione uznać należy zasądzenie odsetek odpowiedni od dnia 1 stycznia 2012 r. i od dnia 1 kwietnia 2012 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r., I CSK 262/09). Dlatego też podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 481 k.c. nie mógł odnieść zamierzonego skutku.

Nietrafnie również zarzucili skarżący naruszenie art. 102 k.p.c. polegające na jego niezastosowaniu. Sąd Okręgowy orzekł o kosztach na zasadach ogólnych, wynikających z odpowiedzialności za wynik, nie znajdując podstaw do oparcia rozstrzygnięcia o wyżej powołany przepis. Zastosowanie art. 102 k.p.c. i sposób skorzystania z tego przepisu jest suwerennym uprawnieniem Sądu orzekającego i od jego oceny zależy przesądzenie, że taki szczególny wypadek wystąpił ze względu na okoliczności rozpoznawanej sprawy i uzasadnia odstąpienie w całości albo w części od zasady obciążenia strony przegrywającej kosztami procesu. Zakwalifikowanie przypadku, jako "szczególnie uzasadnionego" wymaga rozważenia całokształtu okoliczności sprawy. Ingerencja w to uprawnienie Sądu w ramach rozpoznawania środka zaskarżenia na rozstrzygnięcie o kosztach procesu nie jest wprawdzie wyłączona, jednak ogranicza się tylko do sytuacji, gdy zastosowanie przez Sąd art. 102 k.p.c. nie zostało w ogóle uzasadnione lub jeżeli nastąpiło z rażącym naruszeniem reguł przewidzianych w tym przepisie (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 lutego 2012 r., III CZ 2/12). W tej sprawie nie sposób doszukać się rażącego naruszenia omawianego przepisu, zwłaszcza, że skarżący nie wskazuje jakichkolwiek okoliczności na uzasadnienie swojego stanowiska.

Z tych przyczyn apelacja powodów podlegała oddaleniu po myśli art. 385 k.p.c.

Nie była też uzasadniona apelacja pozwanej, odnosząca się do rozstrzygnięcia o zwrocie nakładów poniesionych przez powodów na usunięcie szkody w nieruchomości gruntowej. Prawidłowo w oparciu o przedłożone dokumenty wymienione w motywach zaskarżonego wyroku oraz opinię biegłej H. Z. (1) ustalił Sąd Okręgowy, że nieruchomość gruntowa powodów uległa uszkodzeniu wskutek wielokrotnego zalewania jej wodami opadowymi i ściekami, co z kolei było następstwem ruchu zakładu górniczego pozwanej. Z opinii biegłej, wynika że nieruchomość od wielu lat poddana była wpływowi eksploatacji górniczej teren uległ obniżeniu i wielokrotnemu zalewaniu i zanieczyszczeniu a aktualny stan działki jest niewątpliwie wynikiem pracy powodów usuwali na bieżąco występujące zniszczenia.

Biegła powołała się na sytuację jaka zaistniała na nieruchomości sąsiedniej należącej do J. S., który na bieżąco szkód nie usuwał. Opinie, tak pisemna (k. 294 – 296) i ustna uzupełniająca (k. 302), są przekonujące, korespondują z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym, dlatego zasadnie przyjęte zostały za podstawę ustalenia nie tylko samego faktu uszkodzenia gruntu, lecz także wartości nakładów na usunięcie szkody wynoszących 167 993,82 zł. Powodowie w pozwie domagali się naprawienia szkody w ich nieruchomości gruntowej z tego przede wszystkim powodu, że była ona zalewana wodami opadowymi i ściekami sanitarnymi (por. pozew – k. 3). Stosownie do art. 95 ust. 2 prawa geologicznego i górniczego z dnia 4 lutego 1994 r. jeżeli poszkodowany poniósł nakłady na naprawienie szkody, odszkodowanie ustala się w wysokości odpowiadającej wartości uzasadnionych nakładów. Przepis ten bez wątplenia odnosi się do naprawienia szkody górniczej w takim wypadku gdy to poszkodowany poczynił nakłady na jej naprawienie. Nie sposób więc przyjąć za skarżącą, że w sprawie nie zostało zgłoszone przez powodów stosowne żądanie, zauważyć też trzeba, że pełnomocnik pozwanej odniósł się bezpośrednio do zgłoszonego roszczenia o zwrot nakładów na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku (k.376). Nie znajdowały, wobec powyższego, podstaw zarzuty poczynienia błędnych ustaleń oraz niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy.

Podnieść należy, że ustalając, iż koszty naprawienia szkody obejmują również usunięcie warstwy ziemi o grubości 20 cm Sąd Okręgowy oparł się na opinii biegłej H. Z. (1) (k. 297). Pozwany w toku procesu tej opinii skutecznie nie zakwestionował, zatem wywody apelacji w odniesieniu do tej kwestii stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu pierwszej instancji. Podkreślić trzeba, że biegła z racji tego, że jej specjalnością są szkody górnicze posiadała kompetencje do opracowania opinii w przedmiocie szkód w gruncie.

Skoro z przeprowadzonych dowodów wynika, że powodowie naprawili szkodę w nieruchomości gruntowej to oczywistym jest, że nie było podstaw do zastosowania art. 94 ust. 1 p.g.g., zatem zarzut naruszenia tego przepisu jest nieuzasadniony.

W tych warunkach o apelacji pozwanej należało orzec po myśli art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i § 2, § 6 pkt 7 oraz § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) – Dz. U. Nr 163, poz. 1349.